

2022

Interreg
Slovakia-Austria
European Regional Development Fund

Modul 1: Projekt a dobrovoľníctvo

BFI BURGENLAND | 7400 Oberwart, Grazer Straße 86

Inštitút
rozvoja
verejnej
správy

Obsah

Definícia cieľovej skupiny "Dobrovoľníci Co-AGE.....	2
Dobrovoľníctvo a dobrovoľnícka práca.....	2
Rakúsky zákon o dobrovoľníkoch 2012.....	4
Dobrovoľníctvo pre rôzne cieľové skupiny.....	5
Zdroje.....	7
Zoznam obrázkov.....	7

Definícia cieľovej skupiny "Co-Age Volunteers"

V projekte Co-Age Volunteers sa venujeme mladým ľuďom, ktorí sú sociálne angažovaní a vykonávajú alebo chcú vykonávať dobrovoľnícku činnosť. Víziou projektu je vybudovať nadnárodnú sieť regionálnych aktérov na podporu angažovanosti mladých dobrovoľníkov a využiť všetky osobné, sociálne a trhové výhody dobrovoľníctva.

Dobrovoľníctvo a dobrovoľnícka práca

Podľa Správy o dobrovoľníctve rakúskeho Spolkového ministerstva práce, sociálnych vecí a ochrany spotrebiteľa je dobrovoľníctvo neplatený a dobrovoľný výkon funkcie. Často ide o funkcie, na ktoré sú ľudia volení, menovaní alebo nominovaní. Táto funkcia sa vykonáva pravidelne počas určitého obdobia v rámci združení, inštitúcií, projektov atď. Typickými príkladmi sú funkcie v kluboch, členovia dobrovoľných hasičských zborov alebo záchranných organizácií, zamestnaneckých rád alebo obecných zastupiteľstiev.

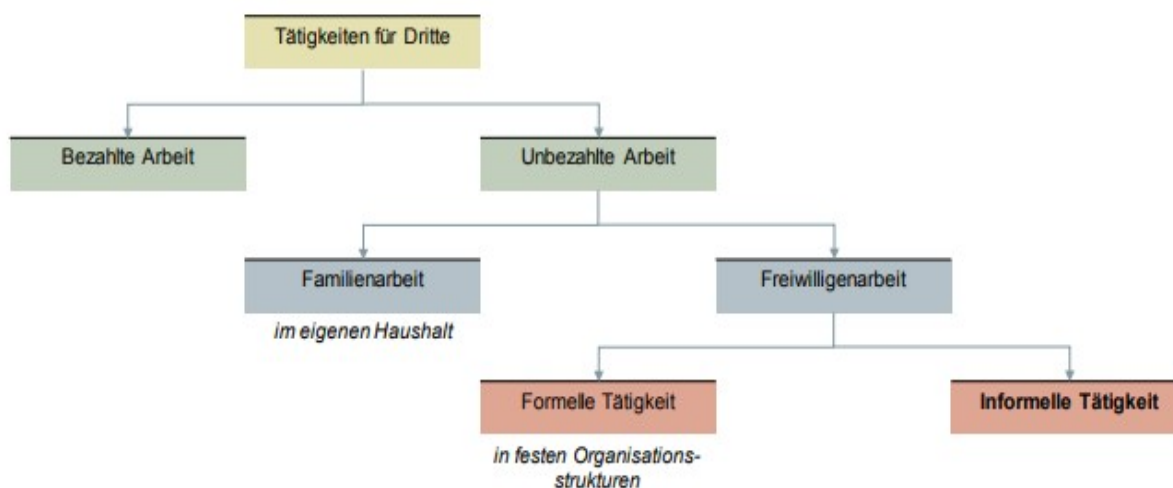
Dobrovoľníctvo ako všeobecný pojem označuje akúkoľvek neplatenú činnosť na dobročinné účely mimo vlastnej domácnosti. Tým sa odlišuje od platenej práce a práce v rodine.

Pojem "dobrovoľníctvo" má širší význam, ktorý vychádza z anglického termínu "volunteering". Zatiaľ čo anglický zahŕňa aj aktivity v rodine, rakúsky zákon o dobrovoľníctve definuje dobrovoľníctvo ako neplatenú službu, ktorá prináša prospech osobám mimo vlastnej domácnosti.

V zásade sa rozlišuje medzi formálnym a neformálnym dobrovoľníctvom.

Neformálne dobrovoľníctvo je pojem, ktorým sa opisuje spoločenská angažovanosť súkromných osôb. Pojem "neformálne" sa používa na opis oblasti dobrovoľníctva, ktoré sa uskutočňuje mimo formálnych organizačných štruktúr. Naproti tomu formálne dobrovoľníctvo je riadené organizáciou, zvyčajne neziskovou organizáciou.

Na obrázku 1 sú uvedené rôzne formy činností pre tretie strany.

Obrázok 1: Formy činností pre tretie strany, Thorshaug, Müller & Studer, 2020

Pre formálne dobrovoľníctvo a neformálne dobrovoľníctvo možno odvodiť nasledujúce definície:

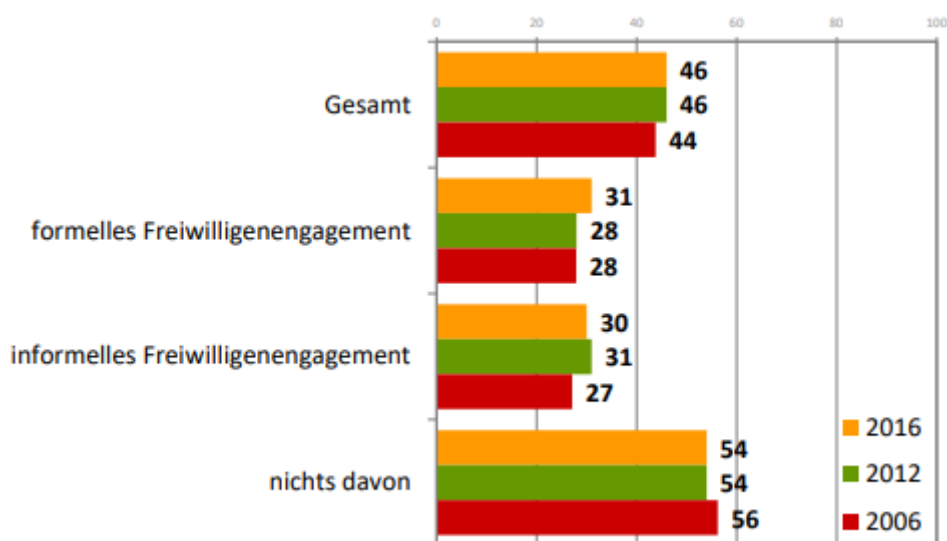
Formálne dobrovoľníctvo sa vzťahuje na aktivity, ktoré sa uskutočňujú v rámci organizácií alebo združení (napr. aktivity v hasičskom zbore).

Neformálne dobrovoľníctvo (napr. nákupy, starostlivosť o deti), často nazývané aj susedská výpomoc, sa uskutočňuje z osobnej iniciatívy, ale bez inštitucionálneho rámca.

V Rakúsku vykonáva nejakú formu dobrovoľníckej práce 46 percent obyvateľov vo veku 15 rokov a viac. Rozmanitosť dobrovoľníckej práce siaha od pomoci pri katastrofách a záchranných prácach až po šport, kultúru, životné prostredie, sociálne otázky a zdravie.

Približne 2,3 milióna ľudí je zapojených do organizácií, pričom takmer 2,3 milióna ľudí je zapojených aj do súkromného sektora alebo do susedskej pomoci. Približne štvrtina zapojených osôb pôsobí vo formálnom aj neformálnom dobrovoľníckom sektore (približne 1,2 milióna). Po extrapolácii sa teda dobrovoľníckej činnosti v Rakúsku venuje celkovo približne 3,4 milióna ľudí.

Obrázok 2 zobrazuje porovnanie dobrovoľníckej činnosti v rokoch 2006 až 2016. Z trendu vyplýva, že dobrovoľnícka činnosť sa zvýšila.

Obrázok 2: Miera účasti v rokoch 2006 až 2016 v percentách, *Správa o dobrovoľníctve, 2019.*

Ministerstvo sociálnych vecí poskytuje na podporu dobrovoľníckej práce atraktívne rámcové podmienky. Právne predpoklady na to vytvára zákon o dobrovoľníctve. (Ministerstvo sociálnych vecí, 2021, www)

Rakúsky zákon o dobrovoľníctve 2012

Rok 2011 bol Európskym rokom dobrovoľníctva. V tomto roku získali členské štáty EÚ podporu pri zavádzaní rámcových podmienok určených na podporu dobrovoľníctva. Okrem rôznych podujatí a opatrení bol v Rakúsku vytvorený aj zákon o dobrovoľníctve ("Bundesgesetz zur Förderung von Freiwilligem Engagement"). Zákon o dobrovoľníctve nadobudol účinnosť 1. júna 2012 a upravuje právny rámec a štruktúry dobrovoľníckeho sektora. Definuje tiež základ pre realizáciu Dobrovoľníckeho sociálneho roka, Dobrovoľníckeho roka ochrany životného prostredia alebo Spomienkovej služby, ako aj mierových a sociálnych služieb v

zahraničí. Medzi ďalšie opatrenia stanovené v zákone na podporu dobrovoľníctva patrí vytvorenie Rakúskej rady pre dobrovoľníctvo, zverejnenie Správy o dobrovoľníctve a vypracovanie pasu dobrovoľníka. (Integračný fond, 2015, www)

Dobrovoľníctvo pre rôzne cieľové skupiny

Dobrovoľníctvo možno rozdeliť na rôzne oblasti: Vzdelávanie, občianske aktivity / komunita, pomoc pri katastrofách a záchrana, cirkev a náboženstvo, umenie / kultúra / zábava / voľný čas, politická práca / advokácia, sociálna oblasť a zdravie, šport a pohyb, životné prostredie, ochrana prírody a zvierat.

V projekte Co-Age Volunteers sa zameriavame najmä na dobrovoľnícku činnosť v sociálnej a zdravotnej oblasti. Zameriava sa na starších ľudí v komunite, v domovoch dôchodcov a v rámci pomoci utečencom.

Najmä kvôli nedostatku opatrovateľov zohrávajú dobrovoľníci čoraz dôležitejšiu úlohu v starostlivosti o starších ľudí.

V domácom prostredí je dobrovoľnícka práca predovšetkým o poskytovaní pomoci, napríklad pri nákupoch, varení, sprevádzaní na návštevy lekára alebo jednoducho o predchádzaní osamelosti.

Pokiaľ ide o pomoc utečencom, aj staršie skupiny migrantov patria medzi tie, ktoré potrebujú osobitnú ochranu. V tejto oblasti sú čoraz viac potrebné najmä ľudské zdroje dobrovoľníkov, ktorí uľahčujú príchod a integráciu.

Keďže v rámci projektu Co-Age Volunteers sa plánujú aj návštevy domovov dôchodcov a opatrovateľských domovov, vyvstáva otázka, ktoré aktivity tu môžu dobrovoľníci vykonávať. V domovoch dôchodcov a domovoch opatrovateľskej služby je základným poslaním zdravotná a ošetrovateľská starostlivosť. Časové zdroje na jedného obyvateľa sú však veľmi obmedzené. Dobrovoľníctvo v domovoch dôchodcov a domovoch pre seniorov je predovšetkým o venovaní času starším ľuďom. Ide o rôzne činnosti: prechádzky, hry, spev alebo len počúvanie a rozprávanie.

Je dôležité poznamenať, že dobrovoľníci v žiadnom prípade nenahrádzajú opatrovateľov, ale mali by byť vnímaní len ako doplnok k opatrovateľom. Okrem toho

je potrebné vopred objasniť, ktoré činnosti nesmú byť za žiadnych okolností prevzaté, napríklad podávanie liekov alebo ošetrovateľské činnosti. Dôležité je tiež, aby bola vopred upravená povinnosť mlčanlivosti. Táto povinnosť mlčanlivosti zahŕňa všetky osobné, zdravotné a finančné údaje obyvateľov a príbuzných.

Po vyjasnení všeobecných podmienok na mieste už nič nestojí v ceste tomu, aby dobrovoľníci celostne a s láskou sprevádzali obyvateľov na ich ceste životom a učili sa pre život.

Zdroje

Správa o dobrovoľníckej činnosti (2019). Available at:
<https://www.sozialministerium.at/dam/jcr:09a91d5a-af64-4290-a243-62974551865e/Frewilligenbericht%202019.pdf>

Integračný fond (2015). Dostupné na: https://www.google.at/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwix7eXm05H6AhV97sIHSMPBw0QFnoECEYQAQ&url=https%3A%2F%2Fwww.integrationsfonds.at%2Ffileadmin%2Fcontent%2FAT%2FDownloads%2FPublikationen%2FFact_Sheet_17_Freiwilligenarbeit_in_Oesterreich.pdf&usg=AOvVaw3gHzIR8EEJPu7tCNvu2rRJ [13.09.2022]

Ministerstvo sociálnych vecí (2021). Dostupné na: [Informationen zum freiwilligen Engagement in Österreich \(sozialministerium.at\)](https://www.sozialministerium.at/Informationen_zum_freiwilligen_Engagement_in_Oesterreich)

Thorshaug, Müller & Studer (2020). Dostupné na: [bericht_informellefreiwilligenarbeit_2020_interface.pdf \(kip-pic.ch\)](https://www.kip-pic.ch/bericht_informellefreiwilligenarbeit_2020_interface.pdf)

Zoznam obrázkov

Obrázok 1: Formy činností pre tretie strany, Thorshaug, Müller & Studer, 2020

Obrázok 2: Miera účasti v rokoch 2006 až 2016 v percentách, Správa o dobrovoľníctve, 2019.

Správa o dobrovoľníckej činnosti, 2019.....4